

Podoby ukrajinské kultury - týden 21. - 22. (2023)

12.6.2023 - | Ministerstvo kultury ČR

1. UNESCO vyčlenilo 1,5 milionu dolarů na projekt digitalizace kulturního dědictví Ukrajiny

Světová organizace UNESCO vyčlenila 1,5 milionu dolarů na digitalizaci kulturního dědictví Ukrajiny. Dotaci světové organizace na podporu památek v ohrožení dostane ukrajinské ministerstvo kultury a informační politiky.

Již v průběhu června a července letošního roku ministerstvo obdrží první část hardwaru a softwaru pro vývoj serverové infrastruktury. Dále UNESCO zajistí technickou a poradenskou podporu při vypracování strategie integrace digitální kultury do evropského prostoru.

Vzhledem k tomu, že ruská agrese způsobuje ukrajinskému kulturnímu dědictví milionové škody, spustilo UNESCO další grantový program, jehož cílem je podpora ukrajinských dokumentárních fotografií. Reportéři by měli zajistit kvalitní fotodokumentaci škod na více než 50 kulturních památkách napříč Ukrajinou a zároveň by přinášeli průběžné zprávy o kulturním životě země v době války. Do programu by se mělo zapojit až 65 ukrajinských novinářů, kteří dostanou minigranty na podporu své profesní činnosti.

2. Ruská okupační správa vyvezla cenné exponáty z památníku Kamenná mohyla v Záporožské oblasti

Rusové soustavně vyvážejí kulturní památky z dočasně okupovaných regionů Ukrajiny. Koncem května okupační ruská správa vyvezla sbírku cenných archeologických předmětů z památníku Kamjana mohyla (Kamenná mohyla), který se nachází na nezákonně okupovaném území v Záporožské oblasti.

Kamjana Mohyla je jedinečnou památkou geologie a archeologie. Jedná se o pískovcový kopec, jehož jeskyně obsahují několik tisíc maleb (petroglýfů) představitelů různých kultur, kteří po tisíciletí žili a migrovali v azovských stepích. Je jediným místem na světě, kde jsou soustředěny kresby pocházející z tak širokého historického rozsahu, tj. od pozdního paleolitu po středověk (24. až 20. tisíciletí př. n. l. po 11. až 13. století n. l.).

Nezákonně vyvezené exponáty jsou nyní vystaveny v muzeu Chersonésos Tavrijskyj na dočasně okupovaném Krymu.

Jelikož podobné případy nejsou ojediněle vypracovala Mezinárodní rada muzeí (ICOM) ve spolupráci s ministerstvem kultury a informační politiky Ukrajiny seznam ohrožených kulturních objektů z Ukrajiny. Na přípravě seznamu se podíleli odborníci z 11 ukrajinských muzeí a z odboru ochrany kulturního dědictví ICOM.

Mezi ohrožené památky byly zařazeny objekty kulturního dědictví Ukrajiny, které se nejčastěji rozkrádají z muzeí nebo se nezákonně vyvážejí na území Ruské federace. Jedná se o předměty archeologie, knihy a rukopisy, numismatiku, lidové, užité a výtvarné umění, náboženské předměty.

3. V Charkově obnovilo provoz knihkupectví

Nehledě na nepřetržité letecké útoky se do severoukrajinského města Charkov vrací kulturní život. Od června ve městě obnovilo běžný provoz jedno z největších ukrajinských knihkupectví KnihoLand, které svou činnost dočasně přerušilo 24. února 2022.

4. Na festivalu Docudays v Kyjevě bude mít premiéru 21 ukrajinských filmů

20. ročník mezinárodního festivalu dokumentárních filmů o lidských právech Docudays potrvá od 2. do 8. června. Promítat se bude v kinech Žovteň a KINO42 v Kyjevě, filmy bude možné zhlédnout také online.

V rámci festivalu bude uvedeno 26 ukrajinských dokumentů mapujících život ukrajinské společnosti po ruské vojenské invazi v únoru 2022. 21 ukrajinských snímků budou mít na festivalu premiéru.

Festival tradičně promítne filmy ve tří soutěžích a několika programových sekcí. V soutěži DOCU/Ukrajina se představí pět celovečerních ukrajinských dokumentů, které již zazářily na plátnech mezinárodních filmových festivalů v zahraničí. V soutěži DOCU/Krátce budou soutěžit deset krátkých dokumentů z Ukrajiny reflektujících bolestivou každodenní realitu války. Soutěž DOCU/Svět nabídne prostor pro snímky zahraničních režisérů nebo ukrajinské filmy, jež vznikly v mezinárodní koprodukcí.

5. Výstava JAK SE MÁŠ? představí současné ukrajinské umění

Muzeum současného ukrajinského umění a galerie Ukrajinský dům v Kyjevě zahájily dne 1. června uměleckou výstavu Jak se máš? Výstava bude k dispozici od 1. do 25. června.

Na výstavě, která se rozprostřela do pěti pater bývalého Leninova muzea v centru Kyjeva, se představuje na 500 uměleckých děl od více než sta autorů pracujících v nejrůznějších žánrech. Kromě fotografií, obrazů, grafik a soch jsou k vidění také různé instalace a performance. V rámci doprovodného programu se uskuteční několik veřejných debat s ukrajinskými umělci o roli umění v době války nebo o výzvách, které představuje mapování nejmodernější ukrajinské kultury.

Vystavená díla chronologicky mapují události loňského roku, který razantně změnil život ukrajinské společnosti. Všechny představené objekty pocházejí ze sbírky Muzea současného umění, která byla založena dne 24. února 2022 a bude průběžně doplňována až do konce války. Jedná se o naprosto unikátní pokus zachytit a archivovat vývoj ukrajinského umění v době války.

Mezi vystavenými autory jsou umělci a umělkyně s nejrůznějšími prožitky událostí posledních měsíců a dní. Někteří zažili ruskou okupaci, další prožívají ztrátu svého domu, jelikož pocházejí z měst na válečné linii, jiní popisují svou zkušenost uprchlíka v zahraničí nebo každodenní život ve městě, kde není voda, plyn ani elektřina.

Jak se máš? je fráze, kterou si Ukrajinci v posledních měsících říkají nejčastěji. Nejedná se přitom o dotaz, ale o symbol vzájemného pochopení a souznění, který by bylo možné definovat slovy: Víím, že život je těžký, ale musíme to vydržet. Potřebuješ-li pomoc, neostýchej se mě o ní požádat.

6. Ve dnech 25. až 31. května se v Kyjevě konal hudební festival Kyjevské hudební premiéry

Kyjevské premiéry je jedním z největších festivalů klasické hudby, jež se koná každoročně na jaře u příležitosti oslav výročí založení Kyjeva. Po loňské nechtěné přestávce, kterou zapříčinila ruská invaze na Ukrajinu, se letošní ročník rozezněl v osmnácti velkých koncertech a studentské soutěži. Diváci mohli zcela zdarma navštívit dva velkolepé koncerty Kyjevského symfonického orchestru, několik komorních koncertů klasické hudby nebo vystoupení ukrajinského akademického sboru.

V rámci festivalu poprvé zazněly skladby současných ukrajinských skladatelů nejen z Kyjeva, ale také ze Lvova, Charkova, Užhorodu, Odesy, Čerkas a dalších měst. „Jsou to skladby, které se psaly pod zvuky výbuchů a leteckých sirén. Občas jsou bolestivé, úzkostné a varující, ale zároveň poskytující naději, oporu a útěchu“, uvedl umělecký ředitel festivalu, skladatel a pianista Oleh Bezborodko.

7. Podpora zahraničních překladů z ukrajinštiny Translate Ukraine!

Ukrajinský knižní institut vyhlásil nové kolo dotačního programu na podporu překladů ukrajinské literatury v zahraničí Translate Ukraine 2023.

Program je určen zahraničním a/nebo ukrajinským nakladatelům, kteří plánují vydat v zahraničí překlad literárního díla jednoho z ukrajinských autorů.

Ukrajinský knižní institut může nakladateli částečně uhradit náklady na vydání knihy, a to zejména v těchto položkách:

- koupě autorských práv na překlad díla do jiného jazyka a/nebo vyplacení autorského honoráře,
- překlad díla ukrajinské literatury do jiného jazyka;
- předtisková úprava – jazyková korektura, grafické práce, příprava elektronického vydání.

Každý uchazeč může požádat o finanční podporu na vydání díla ve výši maximálně 8000 EUR.

Žádost o podporu je možné poslat do 7. června 2023. Seznam vítězných projektů bude zveřejněn na webových stránkách Ukrajinského knižního institutu nejpozději 29. června 2023.

Přihláška a další informace o programu Translate Ukraine 2023 jsou k dispozici na webové stránce institutu.

8. Ukrajinští pravoslavní věřící budou slavit Vánoce 25. prosince spolu s většinou dalších evropských zemí

Pravoslavná církev Ukrajiny od 1. září letošního roku přejde na nový církevní kalendář. Dne 24. května 2023 toto rozhodnutí schválil Sněm archijerejů Pravoslavní církve Ukrajiny. Nový kalendář se v podstatě rovná gregoriánskému kalendáři, který bude nově platit namísto juliánského, který pravoslavná církev dosud využívala. Mimo jiné to znamená, že Vánoce nebudou Ukrajinci slavit 7. ledna, ale už 25. prosince. Sněm archijerejů zároveň dovolil farnostem a klášterům, které si přejí používat starý kalendář, aby si toto právo mohly zachovat.

Již předtím v únoru 2023 o přechodu na nový kalendář rozhodla Ukrajinská řecko-katolická církev, která je více rozšířena v západních oblastech Ukrajiny.

<https://www.mkcr.cz/novinky-a-media-cs-4/5292cs-podoby-ukrajinske-kultury-tyden-21-22-2023>